

รายงานการถอดบทเรียน

เรื่อง การป้องกันการแสวงหาผลประโยชน์จากสื่อลามกอนาจารในเด็กและเยาวชน

จัดทำโดย

กลุ่มพุทธรักษา CP 4

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการอบรมหลักสูตร

การป้องกันอาชญากรรมกับการอำนวยความสะดวกยุติธรรมในสังคม

(CRIME PREVENTION) รุ่นที่ 4

วิทยาลัยกิจการยุติธรรม สำนักงานกิจการยุติธรรม

รายงานการถอดบทเรียน

เรื่อง การป้องกันการแสวงหาผลประโยชน์จากสื่อลามกอนาจารในเด็กและเยาวชน

จัดทำโดย

กลุ่มพุทธิรักษา CP 4

1. พันตำรวจโท จตุรงค์ ผลเกิด	CP4-06
2. ดร.นักสิทธิ์ ศักดาพัฒน์	CP4-26
3. พันตำรวจโท ดร.บดินทร วิทยาภรณ์	CP4-27
4. นายโรจธรรม์ เกตุแก้ว	CP4-43
5. นายศรัณย์ จิระวรานันท์	CP4-47
6. นางสาวชญาณิศ กิจคุณธรรม	CP4-12
7. นางสาวญาดา โกลมศรี	CP4-15
8. นางสาวณัฐชานันท์ ดิสโร	CP4-16
9. นางสาวนุชนารถ เต็งชัยกุล	CP4-25

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการอบรมหลักสูตร

การป้องกันอาชญากรรมกับการอำนวยความสะดวกยุติธรรมในสังคม

(CRIME PREVENTION) รุ่นที่ 4

วิทยาลัยกิจการยุติธรรม สำนักงานกิจการยุติธรรม

สารบรรณ

	หน้า
ส่วนที่ 1 บทนำ (introduction) ความสำคัญของประเด็นปัญหา	1
ส่วนที่ 2 เนื้อหาหลัก(contents)	4
ส่วนที่ 3 สรุปและข้อเสนอแนะ (conclusion and recommendation)	9
ส่วนที่ 4 บรรณานุกรม (references)	16
ส่วนที่ 5 ภาคผนวก (appendix)	17

ส่วนที่ 1 บทนำ (introduction) ความสำคัญของประเด็นปัญหา

1.1 บทนำ

ในปัจจุบันเทคโนโลยีในการสื่อสารที่บุคคลทั่วไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันทำให้ทุกคนสามารถเข้าถึงสื่อลามกอนาจารในเด็กและเยาวชนได้อย่างง่ายดาย เป็นช่องทางให้เกิดการแสวงหาประโยชน์จากสื่อลามกอนาจารดังกล่าว อันทำให้เกิดผลร้ายต่อเด็กหรือเยาวชนผู้ตกเป็นเหยื่อ และผลเสียต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของสังคม โดยปรากฏข้อมูลในระดับสากลและจากหน่วยงานของรัฐอย่างชัดเจนว่าเด็กและเยาวชนไทยมีความเสี่ยงสูงที่จะตกเป็นเหยื่อของการแสวงหาประโยชน์จากสื่อลามกอนาจาร ดังนี้ เพื่อเป็นการป้องกันการแสวงหาผลประโยชน์จากสื่อลามกอนาจารในเด็กและเยาวชน จึงจำเป็นต้องนำแนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมมาใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์เพื่อหาสาเหตุและเงื่อนไขในการเกิดอาชญากรรมที่เกี่ยวกับการแสวงหาผลประโยชน์จากสื่อลามกอนาจารในเด็กและเยาวชน โดยมีเป้าหมายที่จะหามาตรการที่เหมาะสมในรูปแบบของข้อเสนอโครงการ เพื่อแก้ไขโดยวิธีการป้องกันการเกิดปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

1.2 สภาพปัญหา

ปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศที่กระทำต่อเด็กและเยาวชน เป็นอาชญากรรมที่เกิดขึ้นควบคู่ไปกับการพัฒนาทางสังคม เมื่อโลกมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิต ผู้คนจำเป็นต้องพึ่งเทคโนโลยีเพื่อความสะดวกสบายในการดำเนินชีวิตประจำวัน ตัวเทคโนโลยีก็ย่อมถูกนำมาใช้ในการประกอบอาชญากรรมได้ โดยเฉพาะอาชญากรรมเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารในเด็กและเยาวชน จากเดิมที่การเข้าถึงสื่อลามกอนาจารมีลักษณะเป็นเฉพาะแหล่งและข้อจำกัดที่จะสามารถเข้าถึงได้ กลายเป็นสิ่งที่บุคคลทั่วไปสามารถเข้าถึงได้อย่างง่ายดายโดยไม่มีข้อจำกัดหรือผ่านการควบคุมของผู้ใด ผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต

ในโลกอินเทอร์เน็ตที่ผู้คนในปัจจุบันสามารถใช้งานได้อย่างรวดเร็วนั้น มีทั้งข้อดีและข้อเสียให้แก่ผู้ใช้งาน เพราะเหตุว่าประโยชน์อันเกิดจากความสะดวกรวดเร็วและความง่ายในการติดต่อสื่อสารนั้น ย่อมนำมาปัญหาความรุนแรงหรือความเสียหายมาให้แก่ผู้ใช้งาน ได้อย่างรวดเร็วและมากกว่าที่สามารถพบเจอในโลกแบบดั้งเดิม ซึ่งสุจริตชนทุกคนมีสิทธิที่จะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมต่าง ๆ ในโลกอินเทอร์เน็ตได้ตลอดเวลา ผ่านการล่อลวงด้วยวิธีการต่าง ๆ หรือพูดจาก้าวานล้อมโดยอาศัยเหตุที่เหยื่อมีข้อบกพร่องในการระมัดระวังตัวต่อภัยอันตรายเพื่อโน้มน้าวให้กระทำการใดตามที่ผู้หลอกลวงต้องการ ทั้งนี้รายงานประจำปี Ending Violence in Childhood: Global Report 2017 ที่จัดทำขึ้นโดย Know Violence in Childhood องค์กรระหว่างประเทศที่เคลื่อนไหวเรื่องการใช้ความรุนแรงในเด็ก ระบุว่า เด็กและเยาวชน หนึ่งพันเจ็ดร้อยล้านคน หรือคิด

¹ กลุ่มผู้เข้ารับการศึกษาอบรม หลักสูตรการป้องกันอาชญากรรมกับการอำนวยความสะดวกในสังคม Crime Prevention รุ่นที่ 4

เป็น 3 ใน 4 ของเด็กและเยาวชนทั่วโลก ตกเป็นเหยื่อหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้ความรุนแรงทุก ๆ ปี รวมถึง การรังแก กลั่นแกล้ง การต่อสู้ การทารุณกรรม และความรุนแรงทางเพศ²

นอกจากนี้ ยังมีรายงาน The 2018 DQ Impact Study ซึ่งถูกจัดทำขึ้นในระหว่างเดือน พฤษภาคมถึงเดือนธันวาคม ปี 2560 จากความร่วมมือกันของ สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ และ DQ institute ประเทศสิงคโปร์ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างของเด็กและเยาวชนไทยที่มีอายุ ระหว่าง 8 ถึง 12 ปี จำนวน 1,300 คน ทั่วประเทศ ผ่านแบบสำรวจออนไลน์ DQ Screen Time Test ชุดเดียวกับกับเด็กประเทศอื่นๆ รวมกลุ่มตัวอย่างทั่วโลกทั้งสิ้น 37,967 คน โดย WEF Global press release ได้เผยแพร่งานวิจัยระดับโลกในเรื่องพลเมืองดิจิทัลของโลกนี้ มีสาระสำคัญว่าเด็กไทยมีโอกาสเสี่ยงภัยจากสื่อสังคมออนไลน์ถึง (60%) ขณะที่ ค่าเฉลี่ยทั่วโลกอยู่ที่ (56%) เมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านพบว่าฟิลิปปินส์ (73%) อินโดนีเซีย (71%) เวียดนาม (68%) และสิงคโปร์ (54%)³ อันแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยกำลังประสบปัญหาเด็กและเยาวชนมีโอกาสได้รับผลร้ายจากสื่อสังคมออนไลน์

ในด้านความเสี่ยงที่เด็กและเยาวชนจะตกเป็นเหยื่อผ่านสื่อลามกอนาจารในสังคมออนไลน์นั้น มีการเปิดเผยข้อมูลจากสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ว่าการเติบโตที่รวดเร็วของเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตในโทรศัพท์มือถือถือกับความรวดเร็วของการรับสื่อ จึงทำให้ยากที่เด็กจะคัดกรองหรือแยกแยะเนื้อหาที่สร้างสรรค์และเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมออกจากกันได้ จากรายงานดังกล่าวพบว่า เด็กไทยใช้เวลากับหน้าจอท่องอินเทอร์เน็ต 35 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยโลกถึง 3 ชั่วโมง โดยแบ่งเป็นเข้าอินเทอร์เน็ตผ่านสมาร์ทโฟนสูงสุด (73%) และรองลงมาคือคอมพิวเตอร์โรงเรียน (48%) โดยปัญหาจากสื่อสังคมออนไลน์หรือปัญหาจากการใช้ชีวิตในยุคดิจิทัลของเด็กไทยที่พบมากที่สุดคือ 4 อันดับ คือ 1. ปัญหาการรังแกกันในโลกไซเบอร์ (CYBER BULLYING) (49%), 2. ปัญหาการเข้าถึงสื่อลามกและพูดคุยเรื่องเพศกับคนแปลกหน้าในโลกออนไลน์ (19%), 3. ปัญหาการติดเกม (12%) และ 4. ปัญหาถูกล่อลวงออกไปพบคนแปลกหน้า (7%) ทั้งนี้ยังมีข้อที่น่ากังวลอยู่อีกว่าค่าเฉลี่ยของ Cyber bullying ของเด็กไทยยังสูงกว่าค่าเฉลี่ยโลกที่อยู่ (47%)⁴ จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จึงกล่าวได้อย่างชัดเจนว่าเด็กและเยาวชนมีความเสี่ยงระดับสูงที่จะตกเป็นเหยื่อผ่านสื่อลามกอนาจารในสังคมออนไลน์

การกระทำในลักษณะของการคุกคามทางเพศผ่านสื่อสังคมออนไลน์หรือโซเชียลมีเดีย เช่น การโจมตีเรื่องเพศ การเผยแพร่และส่งข้อความ ภาพ หรือภาพเคลื่อนไหวในกิจกรรมทางเพศของบุคคลอื่น และการบังคับให้แสดงกิจกรรมทางเพศผ่านกล้องเป็นพฤติกรรมที่สร้างความเสียหายให้แก่บุคคลอื่นอันเป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรม “การรังแกกันในโลกไซเบอร์ (CYBER BULLYING)” ที่อาจเกิดได้กับทั้งเด็กและผู้ใหญ่ ซึ่งหากเหยื่อมีสภาพจิตที่อ่อนแอ ไม่สามารถหาทางออก หรือขาดทักษะในการแก้ปัญหา ก็อาจทำให้เกิดปัญหาอื่นตามมาเช่นการกระทำตอบโต้ในลักษณะของการล้างแค้น การทำร้ายตัวเอง หรือฆ่าตัวตายเพื่อหนีปัญหา ทั้งนี้ หากการกระทำดังกล่าวมีลักษณะเป็นไปเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ก็ย่อมจะทำให้มีการเผยแพร่ซ้ำ อันเป็นการตอกย้ำเสมือนเหยื่อถูกทำร้ายอยู่ต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุด หากผู้ถูกรักษาเป็นเด็กหรือเยาวชนนอกจากผลร้ายที่ได้รับจะเป็นตราบาปในชีวิตแล้ว ย่อมส่งผลโดยตรงต่อพัฒนาการ สภาพจิตใจ และรูปแบบการดำเนินชีวิตของเด็กหรือเยาวชนผู้ถูกรักษา

² <https://resourcecentre.savethechildren.net/library/ending-violence-childhood-global-report-2017> สืบค้นเมื่อ 9 พฤษภาคม 2564

³ https://www.dqinstitute.org/2018dq_impact_report/ สืบค้นเมื่อ 9 พฤษภาคม 2564

⁴ <https://www.depa.or.th/en/article-view/4> สืบค้นเมื่อ 9 พฤษภาคม 2564

ทั้งนี้ หากปล่อยให้มีการแสวงหาผลประโยชน์จากสื่อลามกอนาจารในเด็กและเยาวชน โดยปราศจากการยับยั้งหรือป้องกัน สังคมก็จะเกิดมาตรฐานในการมองปัญหาดังกล่าวขึ้นใหม่ โดยมีความชินชาและเห็นว่าเป็นเรื่องปกติที่คนทั่วไปจะเข้าถึงสื่อลามกอนาจารดังกล่าว ซึ่งนอกจากจะกระทบต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนแล้ว ยังเป็นการมองข้ามผลร้ายที่เกิดขึ้นกับเหยื่อซึ่งเป็นเด็กหรือเยาวชนที่ปรากฏในสื่อลามกอนาจาร อันอาจทำให้เกิดปัญหาอื่นตามมาได้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการกำหนดมาตรการต่าง ๆ มาใช้ในการแก้ไขปัญหาโดยการป้องกันการแสวงหาผลประโยชน์จากสื่อลามกอนาจารในเด็กและเยาวชน

ส่วนที่ 2 เนื้อหาหลัก(contents)

2.1 ข้อเท็จจริง และสถิติปัญหาอาชญากรรมเกี่ยวกับเด็ก

สภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้เด็กตกในภาวะเสี่ยงถูกระทำ ความรุนแรงทางเพศ เช่น การเลี้ยงดูเด็กแบบปล่อยปละละเลย เป็นผลจากปัญหาครอบครัวแตกแยก โดยมูลนิธิหญิงชายก้าวไกลระบุว่า เด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ 10 คน สักส่วน มีเด็ก 5 คนไม่สามารถระบุตัวผู้กระทำได้ และไม่สามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามกฎหมายทั้งที่ ผู้กระทำกับเด็กเกือบทั้งหมด มีการวางแผน ตระเตรียมทุกขั้นตอน แต่เพียงแค่อ้างว่า อารมณ์ชั่ววูบ เมาหรือติดยาเสพติด ปัจจุบันคดีความรุนแรงผ่านเนื้อตัวเด็ก ผู้กระทำเลือกเด็กที่อายุน้อยลง เพราะไม่สามารถสื่อสารได้ โดยส่วนใหญ่เป็นคนที่อยู่รอบตัวเด็ก หรือคนในครอบครัว แต่ที่ผ่านมามีคดีความรุนแรงทางเพศในเด็กมักจะมีจบด้วยการไกล่เกลี่ย ขณะที่ผู้กระทำหลายรายไม่ได้เข้าสู่การปรับพฤติกรรมจึงเกิดการซ้ำกับเด็กคนเดิม หรือไม่ก็อาจทำกับเด็กคนอื่นที่ต้องตกเป็นเหยื่อรายต่อไป⁵ ดังจะยกตัวอย่างข่าวและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน เช่น

ข่าววันที่ 18 ก.พ.64 ตำรวจคอมมานโดบุกจับกุม โมเดลลิ่งลวงโลกหลอกเหยื่อสาวถ่ายคลิปโป๊ แล้วเอาไปแบล็กเมล์ข่มขู่ให้เหยื่อโอนเงิน หรือส่งคลิปร่วมรัก จนเหยื่อหมดหนทางต้องไปขายตัวเพื่อทำคลิปและนำเงินมาให้คนร้าย ตามหมายจับศาลจังหวัดราชบุรี ข้อหากระทำความผิดและริบเอาทรัพย์ พร้อมตรวจยึดพยานหลักฐานหลายรายการ รวมถึงอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ที่เกี่ยวข้องกับคลิปอนาจาร⁶

ข่าววันที่ 4 ส.ค. 62 ตำรวจกองปราบปราม รวบหนุ่มวัย 25 ปี ลวงเด็กหญิงผ่านเฟซบุ๊ก ให้มาอยู่บ้านตัวเอง สารภาพรู้ว่าผิดแต่ก็ทำ แต่ยืนยันรักจริงหวังแต่งงาน อยากคบหาดูใจกันฝ่ายหญิงจริงๆ⁷

ข่าววันที่ 16 มิ.ย. 62 คดีจับกุมครูโรงเรียนแห่งหนึ่ง มีพฤติกรรมล่วงละเมิดทางเพศเด็กชายหลายคนในจังหวัดนนทบุรี จากการตรวจค้นห้องพักย่านนนทบุรี พบของกลางคอมพิวเตอร์ สื่อลามกอนาจาร คลิปลามก ภาพนิ่งของเด็กชายที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศจำนวนมาก โดยหลอกล่อเด็กมาเล่นเกมฟรีช่วงที่เข้าเวรแล้วทำการล่วงละเมิด โดยให้เงินค่าขนมครั้งละ 100-200 บาท จากนั้นจะนำคลิปไปเผยแพร่ในกลุ่มไลน์ลับ⁸

ข่าววันที่ 20 ม.ค. 2564 ตำรวจหาด สภ.ใหญ่ นำหมายศาลบุกจับ “โมเดลลิ่งแสบ” หลอกเด็กสาวไปทำอนาจาร แอบถ่ายภาพ-คลิป โมเดลลิ่งได้ชักชวนเด็กสาววัยรุ่นหน้าตาดีไปดูตัว เทสต์หน้ากล้องเพื่อส่งประกวดตามงานต่างๆ ที่เป็นกิจกรรมของวัยรุ่น เพื่อปูทางเข้าสู่วงการบันเทิง และมีเด็กสาววัยรุ่นหลายคนสนใจไปเทสต์หน้ากล้อง และดูตัว ซึ่งระหว่างที่อยู่ด้วยกัน ก็ให้ลองชุดต่างๆ และแอบถ่ายภาพเอาไว้ บางรายก็ถึงขั้นแตะเนื้อต้องตัว จับหน้าอก จับอวัยวะเพศ และกอดจูบด้วย⁹

ข่าววันที่ 26 ม.ค. 2564 รวบแอดมินจับเด็กโชว์อนาจาร-อีกรายหลอกเหยื่อโชว์โป๊ผ่านออนไลน์ก่อนแบล็กเมล์ ผู้เสียหายว่ารับข้อความทางแอปพลิเคชันบีโกไลฟ์ จากผู้ต้องหา ชักชวนให้ผู้เสียหายวิดีโอคอลส่วนตัว ให้เดินโป๊เปลือยลักษณะยั่วให้เกิดอารมณ์ทางเพศหรือให้ผู้เสียหายบางรายสำเร็จความใคร่ตามที่ผู้ต้องหาบอก โดยจะมีค่าตอบแทนครั้งละ 25,000 บาท และส่งเครดิตการพูดคุยกับผู้อื่นๆ ให้เห็นว่าผู้ต้องหามีการจ่ายเงินให้จริง พร้อมส่งรูปบัตรประชาชน รวมทั้งส่งหลักฐานการโอนเงินค่าจ้างให้ผู้เสียหายต่อมาผู้เสียหายทราบว่าถูกหลอกลวง เพราะมีคลิปไปเผยแพร่บนโซเชียลมีเดียวิเคะ จึงร้องขอให้ผู้ต้องหาลบคลิปวิดีโอดังกล่าว แต่กลับถูกข่มขู่เรียกเงินค่าลบคลิปและมีบางรายถึงขั้นข่มขู่เพื่อแลกกับการลบคลิป¹⁰

⁵ <https://workpointtoday.com/รอยแผลหลังบานประตู-ตอนท/ สืบค้นเมื่อ 2 พฤษภาคม 2564>

⁶ <https://www.thairath.co.th/news/crime/2035180/สืบค้นเมื่อ 2 พฤษภาคม 2564>

⁷ <https://www.sanook.com/news/7855518/สืบค้นเมื่อ 2 พฤษภาคม 2564>

⁸ <https://tna.mcot.net/tna-318214 สืบค้นเมื่อ 2 พฤษภาคม 2564>

⁹ <https://mgronline.com/south/detail/964000005917 สืบค้นเมื่อ 2 พฤษภาคม 2564 สืบค้นเมื่อ 2 พฤษภาคม 2564>

¹⁰ https://www.matichon.co.th/news-monitor/news_2547879 สืบค้นเมื่อ 2 พฤษภาคม 2564

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ยังทำการเก็บข้อมูลระหว่าง พ.ค.-ก.ค. 2563 พบว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นเด็กมัธยมศึกษา อายุ 12-18 ปี จำนวน 14,945 คน มีอิสระในการใช้สื่อออนไลน์ค่อนข้างมาก และเด็กร้อยละ 89 เชื่อว่าในโลกออนไลน์มีภัยอันตรายหรือความเสี่ยงต่างๆ ส่วนอีกร้อยละ 61 เชื่อว่าหากเผชิญภัยอันตรายดังกล่าวจะสามารถแก้ไขปัญหได้ด้วยตัวเอง ในประเด็นนี้ถือว่าเป็นห่วง นอกจากนี้ผลสำรวจยังพบว่า เว็บไซต์หรือเนื้อหาที่ผิดกฎหมายเป็นอันตรายที่เด็กเข้าถึงมากที่สุด 4 อันดับแรกคือ ความรุนแรง ร้อยละ 49 การพนัน ร้อยละ 22 สื่อลามกอนาจาร ร้อยละ 20 และสารเสพติด ร้อยละ 16

ส่วนพฤติกรรมเสี่ยงภัยออนไลน์ 6 อันดับแรกของเยาวชน คือ ลำดับ 1.ซื้อสินค้าจากร้านค้าออนไลน์ที่ไม่รู้จัก ร้อยละ 44 ลำดับ 2.รับคนแปลกหน้าเป็นเพื่อน ร้อยละ 39 ลำดับ 3.ใส่ข้อมูลตัวตนบนสื่อโซเชียลมีเดีย ร้อยละ 26 ลำดับ 4.แชร์ข้อมูลโดยไม่ได้ตรวจสอบ ลำดับ 5.นำข้อมูลมาใช้โดยไม่รับอนุญาตหรืออ้างอิงแหล่งที่มา ร้อยละ 24 เท่ากัน และลำดับ 6.เข้าถึงสื่อลามก ร้อยละ 14 โดยในส่วนของสื่อลามก มีเด็กถึง 641 คน บันทึกและดาวน์โหลดสื่อลามกอนาจารเด็ก (ต่ำกว่า 18 ปี) มาไว้ในอุปกรณ์ไอทีหรือพื้นที่ส่วนตัวบนอินเทอร์เน็ต ขณะที่อีกร้อยละ 45 มีการส่งต่อหรือแบ่งปันสื่อลามกอนาจารเด็กที่ได้มากับเพื่อนและส่งคมออนไลน์¹¹

2.2 หลักการแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาหัวข้อ "การป้องกันเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในสื่อสังคมออนไลน์" มีแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องอันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา โดยมุ่งศึกษาทำความเข้าใจผู้กระทำความผิดและการป้องกันการกระทำความผิด ซึ่งอาศัยทฤษฎีเกี่ยวกับการกระทำความผิดและทฤษฎีการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่ออธิบายพฤติกรรมและแนวทางในการป้องกันเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในสื่อสังคมออนไลน์ ดังนี้

2.2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการกระทำความผิด

พฤติกรรมกรรมการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในเด็กเป็นการกระทำล่วงละเมิดสิทธิเด็กอย่างร้ายแรง เป็นพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของสังคม ถือเป็นกระทำความผิดทั้งทางกฎหมายและศีลธรรม ซึ่งผู้กระทำความผิดอาจไม่รู้สีกว่าการกระทำของตนเป็นสิ่งผิด แต่เป็นเพียงการสนองความต้องการทางเพศโดยใช้เด็กเป็นวัตถุทางเพศเท่านั้น ทั้งนี้ มีทฤษฎีที่สามารถอธิบายพฤติกรรมดังกล่าวของผู้กระทำความผิด โดยแต่ละทฤษฎีตั้งอยู่บนความเชื่อบางประการ ใช้อธิบายพัฒนาการมนุษย์ในด้านต่าง ๆ ความรู้จากทฤษฎีทำให้ผู้ศึกษานำไปตั้งสมมติฐานเพื่อตรวจสอบและยืนยันความจริงที่ได้ค้นพบ หรือความจริงที่แตกต่างจากเดิม เปรียบเสมือนเลนส์ที่ส่องมองลักษณะพัฒนาการต่าง ๆ ของมนุษย์ ทำให้เห็นและเข้าใจพัฒนาการมนุษย์แต่ละช่วงวัยได้ชัดเจน¹² ประกอบด้วยทฤษฎีเกี่ยวกับการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็ก ทฤษฎีการเลียนแบบ และทฤษฎีกลุ่มชักนำ สำคัญ ดังนี้

2.2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็ก

จากการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องพบว่า การเจริญเติบโตและพัฒนาการในวัยเด็กอาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อบุคลิกและการแสดงออกรวมถึงรสนิยมทางเพศของบุคคลที่นิยมใช้เด็กเป็นวัตถุสนองความสุขหรือความต้องการทางเพศ โดยทฤษฎีกลุ่มชีววิทยาซึ่งมุ่งศึกษาอิทธิพลของการมีปฏิสัมพันธ์ของบุคคลและสิ่งแวดล้อม วิวัฒนาการ และการปรับตัวเพื่อการมีชีวิตรอด ซึ่งเชื่อว่าพฤติกรรมมนุษย์ถูกกำหนดด้วยเหตุทางชีววิทยา โดยการถ่ายทอดตามพันธุกรรมตามกฎของเมนเดล อธิบายว่าลักษณะทางพันธุกรรมถูกถ่ายทอดจากพ่อแม่มาสู่ลูก ส่วนทฤษฎีวุฒิภาวะของ Arnold Gesell อธิบายว่า พฤติกรรมการแสดงออกเกิดจากกระบวนการเปลี่ยนแปลงของวุฒิภาวะ (maturation) กล่าวคือ พฤติกรรมเป็นผลมาจากยีนส์ ความพร้อมและ

¹¹ <https://www.dmh.go.th/news-dmh/view.asp?id=30444> สืบค้นเมื่อ 1 พฤษภาคม 2564

¹² ดร.พิมพ์ภรณ์ กลั่นกลิ่น และ ร.ต.อ.หญิง อธิติมา สุขเลิศตระกูล,ม.ป.ป.

ของกล้ามเนื้อและระบบประสาท และจะแสดงออกในเวลาที่เหมาะสม นอกจากนี้ John Bowlby มีความเชื่อสอดคล้องกัน โดยเชื่อว่า อิทธิพลของธรรมชาติอยู่เหนือกระบวนการปรับตัวและเรียนรู้ โดยได้กำหนดรูปแบบการพัฒนาของมนุษย์มาแล้วตั้งแต่กำเนิด เช่น การแสดงออกของทารกในทุกเชื้อชาติที่มีการร้องเสียงดังและใช้สีหน้าแสดงอารมณ์ เป็นต้น อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าพฤติกรรมทางเพศถูกกำหนดมาแล้วตามธรรมชาติถ่ายทอดผ่านพันธุกรรมจากรุ่นสู่รุ่น และพร้อมแสดงออกในเวลาที่เหมาะสม

ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic theory) ของ Sigmund Freud อธิบายว่าความต้องการหรือสัญชาตญาณทางเพศเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาบุคลิกภาพเนื่องจากสัญชาตญาณทางเพศเป็นพลังผลักดันให้คนแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อลดแรงขับนั้น โดยมีพลังงานพื้นฐานทางจิตของมนุษย์ที่เรียกว่า ลิบิโด (Libido) เป็นแหล่งของแรงขับทางเพศ โดยชีวิตเพศของมนุษย์เริ่มต้นตั้งแต่เด็กและค่อย ๆ พัฒนาเป็นลำดับขั้น แต่ถ้าการเปลี่ยนแปลงไม่เป็นลำดับขั้นจะมีการชะงัก (Fixation) หรือการถอยกลับ (Regression) มีผลสะท้อนถึงบุคลิกภาพตอนโต ทั้งนี้ Freud แบ่งพัฒนาทางการเพศออกเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) **ขั้นปาก (Oral Stage)** ในช่วงอายุแรกเกิดถึง 18 เดือน การดูดจึงเป็นการลดภาวะเครียดของเด็ก 2) **ขั้นทวารหนัก (Anal Stage)** ในช่วงอายุ 1 ปี 6 เดือน - 3 ปี 6 เดือน การปล่อยอุจจาระจึงเป็นการลดภาวะเครียดของเด็ก 3) **ขั้นอวัยวะเพศ (Phallic Stage)** ในช่วงอายุ 3 ปี 6 เดือน - 6 ปี เด็กเริ่มสนใจความแตกต่างระหว่างเพศ จึงทำให้ชอบจับต้องอวัยวะเพศเล่น เป็นการลดภาวะเครียด 4) **ขั้นพักหรือขั้นแฝง (Latency Stage)** ในช่วงอายุ 6 - 12 ปี ขั้นนี้ถือได้ว่าเป็นการพัก ไม่มีการกระตุ้นอวัยวะใดโดยเฉพาะจึงไม่มีภาวะติดค้าง 5) **ขั้นเพศ (Genital Stage)** ในช่วงอายุ 12 - 20 ปี เป็นช่วงวัยรุ่น มีการกระตุ้นบริเวณอวัยวะเพศและเป็นไปอย่างมี "วุฒิภาวะทางเพศ" กล่าวคือ พร้อมต่อการสืบพันธุ์ การลดภาวะเครียดจึงเป็นการบำบัดความใคร่ด้วยตนเอง (Masturbation) ทั้งนี้ เนื่องจากสภาพทางสังคมยังไม่เอื้อต่อการให้บุคคลในวัยนี้มีคู่ครองทั้ง ๆ ที่มีความต้องการทางการสืบพันธุ์สูงมาก ขณะที่ Erik Erikson ได้สร้างทฤษฎีพัฒนาการทางจิตสังคมขึ้นตามแนวคิดของ Freud โดยมีแนวคิดว่าปัจจัยทางด้านสังคม และวัฒนธรรมมีผลต่อพัฒนาการทางจิตสังคมของแต่ละช่วงอายุ และจะดำเนินไปเรื่อย ๆ ตลอดช่วงอายุขัย กล่าวคือบุคลิกภาพและการใช้เด็กเป็นวัตถุทางเพศ อาจเป็นผลมาจากพัฒนาการทางเพศในวัยเด็กที่มีการกระตุ้นอวัยวะที่ไม่เป็นตามลำดับขั้นตอน รวมถึงปัญหาจากปัจจัยทางด้านสังคมและวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเจริญเติบโตในวัยเด็กที่ส่งผลกระทบต่อบุคลิกภาพไปตลอดชีวิต

ทฤษฎีพัฒนาการทางความคิดสติปัญญา Jean Piaget เชื่อว่า ความรู้เกิดจากการที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม โดยสติปัญญาของแต่ละบุคคลมีลำดับขั้นการพัฒนา 4 ระยะ ได้แก่ 1) ระยะพัฒนาการทางประสาทสัมผัส และการเคลื่อนไหว (Sensorimotor stage) อยู่ระหว่างอายุแรกเกิดถึง 2 ปี 2) ระยะพัฒนาการก่อนเกิดความคิดอย่างมีเหตุผล (Preoperational stage) อยู่ระหว่างอายุ 2 - 7 ปี 3) ระยะพัฒนาการความคิดอย่างมีเหตุผลเป็นรูปธรรม (Concrete operation stage) อยู่ระหว่างอายุ 7 - 11 ปี เด็กวัยนี้จะเข้าใจเหตุผลและรับรู้ความเป็นจริงมากขึ้นเรื่อย ๆ เริ่มรับฟัง เข้าใจความคิดเห็นของผู้อื่นมากขึ้น สามารถคิดย้อนกลับไปได้ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุ เริ่มยอมรับเรื่องจริยธรรม และพยายามกระทำในสิ่งที่ถูกต้องด้วยตนเอง และ 4) ระยะพัฒนาการความเข้าใจอย่างมีเหตุผล (Formal operation stage) อยู่ในช่วงอายุ 11 ปีขึ้นไป เป็นระยะที่พัฒนาการด้านสติปัญญาและความคิดของเด็กพัฒนาขึ้นสู่ระดับวุฒิภาวะสูงสุด คือเด็กวัยนี้จะเริ่มคิดเหมือนผู้ใหญ่ สามารถที่จะคิดอย่างมีเหตุผลสามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ความคิดได้ และเกิดความคิดรวบยอดในสิ่งที่เป็นนามธรรมนอกเหนือไปจากสิ่งที่ตาของเขามองเห็น อาจสรุปได้ว่า การกระทำความผิดโดยการแสวงประโยชน์ทางเพศจากเด็กเกิดจากความบกพร่องในพัฒนาการระยะใดระยะหนึ่งซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความคิด ความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ รวมถึงจริยธรรมที่จะกระทำสิ่งที่ถูกต้องต่อบุคคลอื่นในสังคม

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม Lawrence Kohlberg ได้พัฒนาแนวคิดทฤษฎีของ Jean Piaget สร้างเป็นทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม (Kohlberg's theory of moral development) โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ

ได้แก่ 1) ระดับก่อนมีจริยธรรมอย่างเป็นทางการ (Preconventional or premoral level) อยู่ในระหว่างอายุ 4 – 7 ปี 2) ระดับจริยธรรมอย่างมีกฎเกณฑ์ (Conventional level) อยู่ในระหว่างอายุ 7 – 11 ปี เด็กเริ่มใช้กฎเกณฑ์ขึ้นมา กำหนดความถูกต้อง ความดี โดยกลุ่มหรือสังคมเป็นผู้กำหนด ประกอบด้วยการยอมรับของกลุ่ม เด็กตัดสินพฤติกรรมที่ดี หรือถูกโดยการยอมรับของกลุ่มเพื่อน (peer group) และระเบียบของสังคม พฤติกรรมที่ดีหรือถูกขึ้นอยู่กับระเบียบ กฎหมาย ประเพณี หรือข้อกำหนดทางศาสนา และ 3) ระดับจริยธรรมอย่างมีวิจารณญาณ (Post conventional level) อยู่ในช่วงอายุ 12 ปีขึ้นไป ในระดับนี้พฤติกรรมขึ้นอยู่กับอิทธิพลของสังคม จากการเรียนรู้สังคม ทำให้บุคคลพัฒนาสิ่งที่ดีที่ถูกต้องได้ด้วยตัวเอง พยายามให้คุณค่าทางจริยธรรมอย่างเที่ยงตรง และนำไปใช้โดยใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม เช่น การช่วยเหลือคนจนเป็นสิ่งที่ดี เพราะคนส่วนมากยอมรับและเห็นด้วย

2.2.3 ทฤษฎีการเรียนรู้แบบ

รสนิยมทางเพศที่ใช้เด็กเป็นวัตถุสนองอารมณ์อาจไม่ได้เกิดจากพันธุกรรมหรือพัฒนาการที่บกพร่องแต่อาจเกิดจากการเรียนรู้หรือลอกเลียนแบบจากบุคคลอื่นเป็นปัจจัยสำคัญ โดยทฤษฎีการเรียนรู้แบบ (Imitation Theory) ของ Gabriel Trade กล่าวว่าอาชญากรรมเกิดขึ้นเพราะการเรียนรู้แบบลอกเลียนแบบพฤติกรรมอาชญากร ทั้งจากการเลียนแบบผ่านพฤติกรรมผู้อื่นหรือสื่อมวลชน นอกจากนี้ทฤษฎี Social Cognitive Learning หรือทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญาของ Albert Bandura มีการอธิบายสอดคล้องกันว่า การเรียนรู้เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว ที่ต่างก็มีอิทธิพลต่อกันและกัน โดยการสังเกตหรือการเรียนรู้แบบจากตัวแบบ (Model) ทั้งนี้การสังเกตความสำเร็จหรือความล้มเหลวของต้นแบบมีอิทธิพลอย่างมากต่อการตัดสินใจในพฤติกรรมต่าง ๆ¹³ ซึ่งตัวแบบเป็นได้ทั้งบุคคลและตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ วีดิทัศน์ และหนังสือ เป็นต้น กล่าวคือ การมีรสนิยมทางเพศที่ใช้เด็กเป็นวัตถุสนองอารมณ์อาจเกิดจากการเรียนรู้และเลียนแบบผ่านพฤติกรรมของบุคคลอื่นในสังคม ทั้งจากคนใกล้ตัว เช่น ครอบครัวและเพื่อน หรือจากสื่อรวมไปถึงสื่อสังคมออนไลน์ซึ่งทุกคนสามารถเข้าถึงได้ง่ายกว่าสื่ออื่น ๆ ในอดีต เช่น วิทยุทัศน์ เป็นต้น

2.2.4 ทฤษฎีกลุ่มชักนำ (Reference Group Theory)

Haskell อธิบายว่า พฤติกรรมเบี่ยงเบนและอาชญากรรม เกิดจากกลุ่มชักนำให้กระทำผิด เช่น ครอบครัวและเพื่อน ซึ่งมีอิทธิพลต่อการชักนำสมาชิกในกลุ่มให้เกิดการลอกเลียนแบบพฤติกรรม กล่าวคือ การเสพสื่อสังคมออนไลน์ที่ใช้เด็กเป็นวัตถุทางเพศอาจเกิดจากการชักชวนให้ทดลองหรือลองกระทำตามบุคคลใกล้ตัวเพื่อสนองความใคร่หรือสร้างความแปลกใหม่ในการแสวงหาความสุขทางเพศ

2.2.5 ทฤษฎีในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

การป้องกันอาชญากรรม (Crime Prevention) หมายถึง การคาดการณ์หรือประเมิน ล่วงหน้าเกี่ยวกับช่องทางหรือโอกาสของการกระทำผิด หรือสภาพการณ์อาชญากรรมที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งความพยายามที่จะกระทำการใด ๆ เพื่อสกัดกั้นมิให้การกระทำผิดใด ๆ เกิดขึ้น ทั้งนี้ มีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันอาชญากรรม ได้แก่

2.2.5.1 ทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement Approach) คือ การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมโดยกระบวนการยุติธรรม ได้แก่ ตำรวจ อัยการ ศาลยุติธรรม และกรมราชทัณฑ์¹⁴ เช่น การปรากฏตัวของตำรวจย่อมส่งผลให้การยับยั้งอาชญากรรมจากผู้ที่มีแนวโน้มจะกระทำความผิด เนื่องจากความเกรงกลัวผลของการกระทำและลดช่องโอกาสในการกระทำผิด

¹³ นุชลี อุปกัย, 2556 : 140

¹⁴ อัจฉริยา ชูตินันท์, 2561

2.2.5.2 ทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ (Community Relation Approach) เชื่อว่าอาชญากรรมเป็นปรากฏการณ์ถาวรตามลักษณะพื้นที่ บริเวณใดที่เกิดอาชญากรรมบ่อยครั้งมักจะเกิดซ้ำแล้วซ้ำอีก โดยทฤษฎีนี้มุ่งเน้นการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในชุมชน เพื่อง่ายต่อการควบคุม สังเกต ตรวจสอบ ตรวจจับ ให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการป้องกันชีวิต และทรัพย์สินของตนเองและผู้อื่น โดยมีประชาชนเป็นแกนนำและตำรวจมีบทบาทเป็นผู้สนับสนุนและให้คำปรึกษาแก่ชุมชน

2.2.5.3 ทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม (Theory of Crime Control Through Environmental Design) เป็นทฤษฎีที่มุ่งเน้นจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อขัดขวางการกระทำที่ละเมิดกฎหมาย สภาพแวดล้อมทางกายภาพจะทำให้คนร้ายพัฒนาแรงกระตุ้นในการประกอบอาชญากรรม ไม่ว่าจะเป็นการเกิดความพึงพอใจหรือความเกรงกลัวในการประกอบอาชญากรรม เช่น คนร้ายจะลงมือกระทำ ความผิดหากพบเห็นบ้านเรือนที่ตั้งอยู่ในซอยเปลี่ยวซึ่งไม่มีไฟส่องสว่าง หรือไม่มีผู้สัญจรไปมา ดังนั้น สภาพแวดล้อมจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการควบคุมพฤติกรรมของคนร้ายได้¹⁵ เช่น การติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่าง เป็นต้น

2.2.5.4 ทฤษฎีตำรวจผู้ใช้ชุมชน (Community Policing) หมายถึง ตำรวจและชุมชนทำงานร่วมกันเพื่อปกป้อง คุ้มครอง และให้บริการ โดยการเป็นผู้รับใช้ชุมชนของตำรวจนั้นต้องปฏิเสธความเพลินเพลินของตนเอง ต้องอุทิศทั้งกายใจและเวลาให้กับงานในภาระหน้าที่เพื่อความสงบสุข ของสังคม เป็นการเอาไมตรีเข้าแลกโดยหวังความสำเร็จในภาระหน้าที่ เพื่อความสงบสุขของสังคม ทั้งนี้ หัวใจสำคัญและพื้นฐานของความสำเร็จของงานตำรวจผู้ใช้ชุมชน คือ 1) การเป็นพันธมิตร (Partnership) มีส่วนร่วมระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจและชุมชน 2) การศึกษาปัญหาของชุมชนร่วมกัน จากนั้นวิเคราะห์สาเหตุและหาแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ปัญหา (Problem-Solving) และ 3) การเปลี่ยนแปลงหน่วยงานให้เหมาะสมกับการทำงานตำรวจผู้ใช้ชุมชน (Transformation)

2.2.5.5 ทฤษฎีหน้าต่างแตก (Broken Windows Theory) เป็นหลักแนวคิดที่สอดคล้องกับทฤษฎีตำรวจผู้ใช้ชุมชน มีแนวคิดหลัก คือ หากสิ่งบ่งบอกหรือสัญญาณการเกิดขึ้นของความไร้ระเบียบสังคม แม้เป็นเพียงเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ แต่หากไม่ได้รับการเอาใจใส่ดูแลแก้ไขแล้ว อาจนำไปสู่ความไร้ระเบียบที่ มากขึ้นตามลำดับ และจะก่อให้เกิดอาชญากรรมร้ายแรงได้ในที่สุด

กล่าวโดยสรุป การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม หมายถึง การกระทำเพื่อป้องกันหรือยับยั้งการทำความผิดที่เกิดขึ้นในสังคมด้วยวิธีการต่าง ๆ ทั้งการทำให้เกิดความเกรงกลัว การลดโอกาสที่จะก่อเหตุ ทั้งจากหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจรวมถึงเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้อง รวมถึงความร่วมมือกันของคนในสังคม

¹⁵ พรชัย ชันตี , กฤษณพงศ์ พุทธระกุล และจอมเดช ตริเมฆ, 2558

ส่วนที่ 3 สรุปและข้อเสนอแนะ (conclusion and recommendation)

3.1 บทวิเคราะห์และหาแนวทางแก้ไขปัญหา

เมื่อพิจารณาปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กและเยาวชนในสื่อสังคมออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ ที่กำลังเป็นปัญหาสำคัญ ๆ โดยสรุป เช่น

1. การส่งข้อความ หรือรูปภาพยั่วทางเพศให้กับเด็กและเยาวชน (Sexting)

คือ กรณีที่เด็กและเยาวชนส่งภาพหรือวิดีโอทางเพศ ให้กับบุคคลที่ตนไว้วางใจ โดยที่เด็ก และเยาวชนไม่เข้าใจถึงผลที่อาจตามมาจากพฤติกรรมเหล่านั้น และไม่ปกปิดข้อมูลที่ระบุตัวตน จึงเสี่ยงที่จะถูกคัดลอกภาพหรือวิดีโอ เพื่อนำไปแสวงหาประโยชน์ทางเพศในสื่อสังคมออนไลน์

2. การแบล็คเมล์ทางเพศออนไลน์ (Sextortion)

คือ กระบวนการที่เด็กและเยาวชนถูกบังคับข่มขู่ในโลกออนไลน์ เพื่อสนองความต้องการทางเพศ รวมถึงการให้เงินและสิ่งของ เพื่อให้เด็กและเยาวชนทำตามข้อเรียกร้อง เช่น ส่งภาพโป๊เปลือยเพิ่มขึ้น การล่วงละเมิดทางเพศ ซึ่งบางครั้งมีความร้ายแรงถึงขั้นที่ทำให้ผู้เสียหายพยายามที่จะทำร้ายตนเอง เพื่อออกจากวังวนนี้ให้ได้

3. การถ่ายทอดสดการละเมิดทางเพศต่อเด็กและเยาวชน (Live Streaming of Child Sexual Abuse)

คือ การถ่ายทอดสดการละเมิดทางเพศต่อเด็กและเยาวชน ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อเด็กและเยาวชนถูกบังคับ หรือล่อลวงให้ร่วมกิจกรรมทางเพศ หรือแสดงท่าทางยั่ววนทางเพศ ถ่ายทอดสดผ่านระบบอินเทอร์เน็ต โดยบุคคลอื่นที่อยู่ห่างไกล ผู้ที่เข้ามาชมขอให้มีการแสดงการล่วงละเมิดทางเพศ มักเป็นคนสั่งให้ทำธุรกรรมทางเพศต่อเด็ก คอยบงการว่าจะให้อย่างไร และจ่ายเงินเข้ามาดูการถ่ายทอดสดดังกล่าว

4. การกลั่นแกล้งรังแกกันบนโลกออนไลน์ (Cyber Bullying)

คือ การโพสต์ด่า พุดจาใส่เสียด ให้ร้าย หรือขู่ทำร้าย ผ่านแชทหรือโพสต์หน้าโซเชียลมีเดียของผู้ถูกรังแก การนำความลับหรือภาพลับของเพื่อนมาเปิดเผยผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ ให้มีการแชร์ต่อกันไปอย่างกว้างขวาง หรือการใส่ร้ายป้ายสี การคุกคามทางเพศแบบออนไลน์ เป็นต้น

ดังนั้น จึงสามารถวิเคราะห์ได้ว่า วงจรการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กและเยาวชนในสื่อสังคมออนไลน์ ประกอบด้วยสาเหตุสำคัญที่ได้ทำการศึกษาตามแนวทางทฤษฎี **Root cause** ดังนี้

1. ปัจจัยหลัก

1.1 ปัจจัยภายใน

เด็กและเยาวชน ซึ่งเกิดจากสาเหตุหลายประการ เช่น

1.1.1 ความด้อยประสบการณ์ทางวุฒิภาวะ ส่งผลให้เด็กและเยาวชนถูกล่อลวงชักจูงใจได้ง่าย และอาจไม่สามารถยับยั้งชั่งใจหรือเข้าใจถึงผลที่จะตามมาในอนาคต

1.1.2 การไม่ได้รับการศึกษาที่เพียงพอ โดยเฉพาะการป้องกันตนจากภัยของสื่อสังคมออนไลน์

1.1.3 ขาดความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว ทำให้ไม่ได้รับความอบอุ่นที่เพียงพอและหันเหที่จะไปพูดคุยหรือสร้างความสบายใจกับเพื่อนฝูง หรือคนอื่น ๆ หรือหากเลวร้ายไปกว่านั้น เด็กและเยาวชนอาจถูกผู้ปกครองล่วงละเมิดทางเพศ หรือบังคับให้ทำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

1.1.4 ความยากจน ส่งผลถึงความต้องการทรัพย์สิน เงินทอง ในการหาเลี้ยงตนเองหรือครอบครัว

1.1.5 การเลียนแบบ ส่งผลต่อการทำตามพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

1.1.6 ความต้องการการยอมรับจากสังคม หรือการบริโภคนิยม วัตถุนิยม เช่น ความต้องการสินค้าราคาแพง หูหรา ชักนำไปเกิดการแลกเปลี่ยนการบริการทางเพศกับเงิน

1.1.7 เด็กและเยาวชนมีความประมาท จึงไม่สามารถแก้ไขปัญหามาแต่ละชั้นตอนได้อย่างถูกต้องวิธี

โดย WEF Global press release ได้เผยแพร่รายงานวิจัยระดับโลกในเรื่องพลเมืองดิจิทัลของโลกนี้ มีสาระสำคัญว่าเด็กไทยมีโอกาสเสี่ยงภัยจากออนไลน์ถึง (60%) ขณะที่ค่าเฉลี่ยทั่วโลกอยู่ที่ (56%) เมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านพบว่าฟิลิปปินส์ (73%) อินโดนีเซีย (71%) เวียดนาม (68%) และสิงคโปร์ (54%) นอกจากนี้ ภัยจากสื่อออนไลน์ที่เด็กและเยาวชนไทยพบมากที่สุด 4 ประเภท คือ 1.Cyber bullying (49%) , 2. การเข้าถึงสื่อลามกและพูดคุยเรื่องเพศกับคนแปลกหน้าในโลกออนไลน์ (19%), 3. ติดเกม (12%) และ 4.ถูกล่อลวงออกไปพบคนแปลกหน้า (7%)

1.2 ปัจจัยภายนอก

1.2.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลมาก

(1) ผู้กระทำความผิด

(1.1) ผู้กระทำความผิดที่มีรสนิยมความต้องการทางเพศในเด็ก เช่น ชอบสะสมภาพโป๊เปลือยเด็ก ต้องการมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเด็ก หรือมีช่องทางหารายได้พิเศษเกี่ยวกับวัตถุสื่อลามกเด็ก เป็นต้น ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่สามารถใช้อินเทอร์เน็ต ซอฟต์แวร์ หรือแอปพลิเคชัน ต่าง ๆ

(1.2) ผู้กระทำความผิด ที่ขาดการยับยั้งชั่งใจ เช่น คนรัก คนใกล้ชิด หรือ บางครั้งเด็กอาจเป็นผู้กระทำความผิดเอง

(2) สื่อสังคมออนไลน์ โดยเฉพาะ “สื่อการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กและเยาวชน” (child sexual exploitation material : CSEM) ซึ่งปัจจุบันเด็กและเยาวชนสามารถเข้าใช้เทคโนโลยีในสื่อสังคมออนไลน์ได้หลากหลายรูปแบบ ซึ่งการติดต่อสื่อสารที่ง่าย รวดเร็ว และทั่วถึงทุกสังคม เช่นนี้ จึงเป็นช่องทางสำคัญให้เกิดการกระทำความผิด เช่น

(2.1) ถูกนำไปใช้เตรียมเด็กเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศ

(2.2) เกิดตลาดการค้าสื่อลามกเด็กในโลกออนไลน์

(2.3) เกิดวัฒนธรรมความชื่นชมและไม่แยแส ต่อการนำเด็กและเยาวชนมาแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบต่าง ๆ

นอกจากนี้ มีเกิดการกระทำความผิดขึ้นแล้ว การประสานงานกับผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตในต่างประเทศ ยังมีปัญหาและอุปสรรคหลายประการในการปกป้องผู้เสียหายจากการกระทำความผิดที่เกิดขึ้น

1.2.2 ปัจจัยส่งเสริม (ทั้งในด้านการป้องกันและปราบปราม)

(1) ครอบครัว และชุมชน สถานศึกษา (เครือข่ายภาคประชาชน)

(1.1) ครอบครัว

ครอบครัวเป็นสิ่งสำคัญที่จะให้ความรัก ความอบอุ่น การอบรมเลี้ยงดู การศึกษา การป้องกันภัยให้กับเด็กและเยาวชน แต่ในปัจจุบันมีครอบครัวเป็นจำนวนมากที่ประสบปัญหาในด้านต่าง ๆ เช่น ความยากจน พ่อแม่หย่าร้าง อยู่ในพื้นที่เสี่ยง ฯลฯ ทำให้ผู้ปกครองไม่อาจที่จะเลี้ยงดู หรือให้ความรักความอบอุ่นให้แก่เด็กได้อย่างเต็มที่ จนบางครั้งในบางครอบครัว ผู้ปกครองเป็นผู้ล่วงละเมิดหรือบังคับให้เด็กทำในสิ่งที่ไม่สมควรด้วย

นอกจากนี้ ในครอบครัวยังขาดการสอนในเรื่องภัยของสื่อออนไลน์อย่างถูกวิธีในประเด็น ดังนี้

(1.1.1) สอนให้เด็กและเยาวชนจัดการตัวตนและชื่อเสียงออนไลน์ รับผิดชอบต่อการกระทำบนโลกออนไลน์

(1.1.2) สอนให้ใช้เวลาออนไลน์อย่างเหมาะสมพอดี ไม่ส่งผลเสียต่อสุขภาพ การงาน และชีวิตด้านอื่น

(1.1.3) สอนให้ยืดหยุ่น เข้มแข็ง รับมือกับการกลั่นแกล้งได้ดี

(1.1.4) สอนให้รักษาความปลอดภัย ตั้งรหัสผ่าน ป้องกันไวรัสคอมพิวเตอร์ และการโจมตีระบบ

- (1.1.5) สอนให้รักษาความเป็นส่วนตัว ปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลไม่ละเมิดลิขสิทธิ์
- (1.1.6) สอนให้คิดวิเคราะห์ สืบค้น แยกแยะ ไม่เชื่อทุกอย่างที่เห็นหรือรับมา
- (1.1.7) สอนให้ตระหนักการกระทำบนโลกออนไลน์ ย่อมมีร่องรอยให้ตามสืบตามตัวได้เสมอ
- (1.1.8) สอนให้เข้าใจให้อภัย เห็นอกเห็นใจคนอื่น บริหารจัดการอารมณ์ตนเองบน

โลกออนไลน์¹⁶

(1.2) ชุมชน (สังคมออนไลน์)

ถ้าสังคมออนไลน์เฟื่องฟูหรือซิงชาต่อการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กและเยาวชน ย่อมจะทำให้ปัญหายิ่งทวีความรุนแรง เพราะเมื่อทุกคนเห็นว่าเป็นเรื่องปกติ ผู้กระทำความผิดย่อมไม่เกรงกลัว มีหน้าซ้ำจะก่อให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบในเด็กและเยาวชนอีกด้วย

(1.3) สถานศึกษา

ในสถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน เป็นสถานที่ที่มีโอกาสใกล้ชิดกับเด็กและเยาวชนรองลงมาจากครอบครัว ดังนั้น ในสถานศึกษาต้องมียุทธศาสตร์สอนให้เด็กและเยาวชนรู้เท่าทัน ติดตามฝ้าระวัง ให้คำปรึกษา และมีช่องทางช่วยเหลือปกป้องภัยจากสื่อสังคมออนไลน์

(2) เจ้าหน้าที่รัฐ

เนื่องจากปัญหาอาชญากรรมในโลกออนไลน์ มีมากมายหลากหลายรูปแบบ แต่เจ้าหน้าที่รัฐที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดในเรื่องเหล่านี้ ปัจจุบันยังมีผู้เชี่ยวชาญน้อยมาก เมื่อเทียบกับสภาพปัญหาและความผิดที่เกิดขึ้นที่มีความสลับซับซ้อนในการรวบรวมพยานหลักฐาน จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การปราบปรามผู้กระทำความผิดและการช่วยเหลือเยียวยาผู้เสียหาย ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มที่

(3) ระเบียบกฎหมาย

ปัจจุบัน แม้ว่าจะมีกฎหมายทั้งภายนอกและภายในประเทศเกี่ยวกับสิทธิของเด็กมากมาย แต่กฎหมายในประเทศไทยก็ยังไม่ครอบคลุมทุกการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน อีกทั้งในการสืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิดและการแก้ไขเยียวยา ก็ยังประสบปัญหาความเชื่อมโยงในระบบออนไลน์ที่มีผู้ให้บริการในต่างประเทศ โดยกฎหมายที่ยังไม่ครอบคลุมและมีอุปสรรคปัญหาบางประการในการป้องกัน การแสวงหาประโยชน์ทางเพศในเด็กและเยาวชนจากสื่อสังคมออนไลน์ เช่น ประมวลกฎหมายอาญา, พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550, พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551, พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 เป็นต้น

โดยปัจจัยต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนี้ เมื่อนำมาเทียบเคียงกับทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม จะเห็นได้ว่ามีองค์ประกอบในการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กในสื่อสังคมออนไลน์ ดังนี้

1. **ผู้กระทำความผิด/คนร้าย (Criminals)** หมายถึง ผู้ที่มีความต้องการจะแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กและเยาวชนในสื่อสังคมออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ

2. **เหยื่อ (Victims) / เป้าหมาย (Target)** หมายถึง เด็กและเยาวชนที่ยังด้อยวุฒิภาวะ และ ตกอยู่ในสถานะที่เอื้ออำนวยต่อการตกเป็นเหยื่อของการกระทำความผิดในรูปแบบต่าง ๆ

3. **โอกาส (Opportunity)** หมายถึง ช่วงเวลา (Time) และสถานที่ (Place) ที่เหมาะสมที่ผู้กระทำความผิดหรือคนร้าย มีความสามารถจะลงมือกระทำความผิดหรือก่ออาชญากรรม ซึ่งในที่นี้คือ สื่อสังคมออนไลน์ ที่เป็นช่องทางสำคัญก่อโอกาสให้เกิดการกระทำความผิด

เมื่อเหตุการณ์หรือสถานการณ์ครบองค์ประกอบทั้ง 3 ด้านดังกล่าวข้างต้น จะทำให้เกิดอาชญากรรมขึ้น และทฤษฎีดังกล่าวได้เสนอแนวคิดในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมหรือการป้องกันไม่ให้เกิดอาชญากรรม โดยต้อง

¹⁶ ดร.นพ.ไพโรจน์ เสาน่วม, ม.ป.ป.

พยายามทำอะไรก็ตามที่จะทำให้องค์ประกอบของสามเหลี่ยมอาชญากรรมด้านใด ด้านหนึ่งหายไป การแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กและเยาวชนในสื่อสังคมออนไลน์ก็อาจจะไม่เกิดขึ้น

ดังนั้น ในการวิเคราะห์หาแนวทางป้องกัน อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเห็นควรป้องกันสาเหตุในแต่ละปัจจัยหรือองค์ประกอบในการเกิดอาชญากรรม ดังนี้

1. ป้องกันจากปัจจัยหลัก

1.1 ปัจจัยภายใน (เด็กและเยาวชน) ซึ่งเป็นเป้าหมายของการก่ออาชญากรรมของคนร้าย

จากการสังเคราะห์สาเหตุของสภาพปัญหาการแสวงหาประโยชน์จากเด็กและเยาวชนในสื่อสังคมออนไลน์ จะพบเด็กและเยาวชนที่มีโอกาสตกเป็นเหยื่อ ใน 2 กลุ่ม ได้แก่

1.1.1 กลุ่มเด็กและเยาวชนซึ่งถูกล่อลวงจากผู้กระทำความผิดโดยวิธีการต่าง ๆ ตามรูปแบบของการกระทำความผิด เช่น การสร้างความไว้วางใจ การเติมเต็มความต้องการ สร้างความสัมพันธ์ตลอดจนการควบคุมเด็ก

1.1.2 กลุ่มเด็กและเยาวชนที่เต็มใจให้มีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากสื่อออนไลน์ ซึ่งอาจเกิดจากพฤติกรรมลอกเลียนแบบ ความต้องการการยอมรับจากสังคม หรือต้องการทรัพย์สินเงินทอง เพื่อเลี้ยงดูตนเองและครอบครัว รวมถึงเพื่อซื้อสินค้าราคาแพง

ดังนั้น สิ่งสำคัญที่จะช่วยป้องกันปัญหาในส่วนนี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วนสำคัญ ได้แก่

(1) การสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่เด็กและเยาวชน สำหรับเด็กและเยาวชนที่เสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อของผู้กระทำความผิด ให้สามารถรู้เท่าทันกลอุบายของผู้กระทำความผิด เช่น

(1.1) การประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ถึงพิษภัยในสื่อสังคมออนไลน์ โดยแสดงให้เห็นถึงรูปแบบ หรือกระบวนการในการหลอกลวงผู้เสียหาย ที่เข้าใจง่าย และสามารถเผยแพร่ให้เด็กและเยาวชนได้เข้าถึง โดยเฉพาะในพื้นที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิด เป็นต้น

(1.2) การให้ความรู้ถึงการเก็บข้อมูลตัวตน หรือร่องรอยของผู้กระทำความผิดในสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็กและเยาวชน

(1.3) การแก้ไขค่านิยมที่ผิด โดยเฉพาะความชินชาต่อการแสดงออกทางเพศที่ไม่เหมาะสมในสื่อสังคมออนไลน์ การเลียนแบบพฤติกรรมวัตถุนิยมของราคาแพง เป็นต้น

(2) การปกป้อง เยียวยา เด็กและเยาวชนซึ่งตกเป็นเหยื่อจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในสื่อสังคมออนไลน์

(2.1) การทำความเข้าใจและให้กำลังใจกับเด็กและเยาวชนให้เข้มแข็ง อย่ายอมตกเป็นเหยื่อของคนร้ายอีกต่อไป และให้ความร่วมมือในการแสวงหาพยานหลักฐานของเจ้าหน้าที่ในการติดตามจับกุมตัวคนร้ายมาดำเนินคดี

(2.2) การสร้างระบบ ที่จะทำลาย ปิดกั้น หรือลบข้อมูลของผู้เสียหายออกจาก สื่อสังคมออนไลน์

(2.3) การพิจารณาค่าตอบแทนผู้เสียหายในคดีอาญาอย่างทั่วถึงและเป็นธรรมกับผลกระทบที่เด็กได้รับจากการกระทำความผิด

1.2 ป้องกันจากปัจจัยภายนอก

1.2.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลมาก

(1) ผู้กระทำความผิด

จากสภาพปัญหา จะเห็นได้ว่า ในสภาพสังคมอาจแบ่งกลุ่มคนที่อาจจะกระทำความผิดออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 คือ กลุ่มคนที่มีสามัญสำนึกที่ดี รู้ผิดชอบชั่วดี คนกลุ่มนี้ มีโอกาส
กระทำความผิดได้น้อย (ชั้นบนสุด)

กลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มคนไม่รู้ว่าการกระทำดังกล่าวถูกหรือผิด คือ ถ้ารู้ว่าผิด
ก็จะไม่กระทำ (ชั้นกลาง)

กลุ่มที่ 3 คือ กลุ่มคนที่ไม่สนใจว่าถูกหรือผิด ซึ่งมีโอกาสในการกระทำความผิด
สูงสุด (ชั้นล่างสุด)

ดังนั้น ในการป้องกันการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในเด็กและเยาวชน
จึงควรมีมาตรการต่อผู้ที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิดในหลากหลายรูปแบบ เช่น

(1.1) การประชาสัมพันธ์ให้เห็นความทุกข์ของเด็กและเยาวชนที่ถูกกระทำการ
แสวงหาประโยชน์ในสื่อสังคมออนไลน์

(1.2) การประชาสัมพันธ์ให้เห็นถึงความผิดตามกฎหมาย

2 โดยการดำเนินการอย่างจริงจังตาม (1) และ (2) เชื่อว่า จะช่วยให้กลุ่มคนที่
2 ลดการตัดสินใจที่จะไม่กระทำความผิดได้เป็นอย่างมาก

(1.3) การดำเนินการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดอย่างรวดเร็ว

(1.4) การประชาสัมพันธ์ให้แพร่หลาย ถึงผลการจับกุมปราบปราม เพื่อเป็นการ
ป้องปรามการกระทำความผิด

(2) สื่อสังคมออนไลน์

ในระบบสื่อออนไลน์ จะต้องมีการสร้างระบบป้องกันภัย เช่น

(2.1) ในการเข้าใช้อินเทอร์เน็ต ต้องมีการยืนยันตัวตนจะบ่งชี้ให้ทราบได้ว่าทุก
ครั้งที่มีการใช้อินเทอร์เน็ต ผู้ใช้งานคือใครและใช้อินเทอร์เน็ตในสถานที่ใด

(2.2) ควรมีระบบเตือนภัย ในการใช้สื่อออนไลน์ เช่น ก่อนที่จะมีการส่งภาพ คลิป
วิดีโอ ระบบควรเตือนก่อนว่า แน่ใจหรือไม่ ที่จะส่งออกไป เพราะบุคคลที่สนทนากำลังแสวงหาประโยชน์
จากภาพและคลิปวิดีโอของผู้ส่งก็เป็นได้

(2.3) ต้องมีอัลกอริทึม ที่สามารถตรวจสอบความผิดปกติในระบบ ว่า มีภาพของ
ผู้เสียหายแพร่หลายอยู่หรือไม่ หากใช่ ให้ทำการลบ บล็อก หรือทำลายในทันที อีกทั้งให้มีการรายงานกลับมา
ยังผู้ดูแลระบบ และผู้เสียหายด้วย

1.2.2 ปัจจัยส่งเสริม

(1) ครอบครัว และชุมชน สถานศึกษา (เครือข่ายภาคประชาชน)

(1.1) ครอบครัว

มุ่งเน้นการสร้างความรู้แก่พ่อแม่ผู้ปกครองเพื่อให้ความรู้แก่พ่อแม่
ผู้ปกครองเพื่อให้สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของลูกและสามารถป้องกันภัยให้ลูกได้ มุ่งเน้นการสร้างครอบครัวอบอุ่น บิดา
มารดาต้องเตรียมพร้อมตั้งแต่พร้อมตั้งแต่การวางแผนการมีชีวิตคู่ ตระหนักถึงความรับผิดชอบในครอบครัว การเป็น
แบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิต การสร้างจิตสำนึกที่ดีแก่บิดามารดาต้องอบรมสั่งสอนบุตรให้รู้จักการมีคุณธรรม จริยธรรม
และศีลธรรม ในการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชน เพื่อให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ดีที่เป็น
แบบอย่างที่ดีแก่เด็กและเยาวชน สร้างเครื่องมือและบริการเสริมสำหรับผู้ปกครองในการป้องกันเด็กและเยาวชนจากการ
เข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์ที่ผิดกฎหมาย และการใช้ที่ไม่เหมาะสมและสร้างการรู้เท่าทันสื่อ

(1.2) ชุมชน (สังคมออนไลน์)

ต้องสร้างการตระหนักรับรู้ให้สังคมออนไลน์ไม่เพิกเฉยหรือชินชาต่อการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กและเยาวชน ทั้งจะต้องช่วยสอดส่องดูแล แจ้งเบาะแส และไม่สนับสนุนให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ

(1.3) สถานศึกษา

ในสถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน ต้องให้ความสำคัญในการสอนให้เด็กและเยาวชนรู้จักป้องกันภัยจากสื่อสังคมออนไลน์ มีระบบติดตามเฝ้าระวัง ให้คำปรึกษา และมีช่องทางช่วยเหลือผู้เสียหายที่เหมาะสม รวมถึงการร่วมมือกับภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดการบูรณาการที่มีประสิทธิภาพ

(2) เจ้าหน้าที่รัฐ

(2.1) ต้องพัฒนาขีดความสามารถเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความรู้ความเข้าใจในเทคโนโลยี การรวบรวมพยานหลักฐาน รวมถึงการติดตามจับกุมผู้กระทำความผิด

(2.2) ต้องมีปริมาณบุคลากรที่เพียงพอในทุกพื้นที่ และพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายได้อย่างทันท่วงที

(2.3) ต้องมีวัสดุ อุปกรณ์ที่ทันสมัย และพร้อมที่จะจัดเก็บข้อมูล ตรวจสอบหรือประสานไปยังผู้ให้บริการในสื่อสังคมออนไลน์ได้อย่างทั่วถึงและรวดเร็ว

(3) ระเบียบกฎหมาย

ต้องพัฒนาและปรับปรุงกฎหมาย แก้ไขกฎหมายให้ทันต่อสถานการณ์และมีประสิทธิภาพ และผลักดันให้มีกฎ ระเบียบ หรือกฎหมายเพื่อปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชน การควบคุมเนื้อหาสื่อออนไลน์ที่ไม่เหมาะสม และเป็นอันตรายต่อเด็กและเยาวชน การควบคุมโดยสร้างและพัฒนากลไกทางกฎหมาย พัฒนาเครื่องมือทางเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการควบคุมดูแลเรื่องเวลา การเข้าถึงและการใช้งานให้สอดคล้องรองรับกับกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมจริยธรรมและจรรยาบรรณของผู้ประกอบการ กำหนดมาตรการทางกฎหมายในการลงโทษผู้ประกอบการที่ผลิตหรือให้บริการสื่อออนไลน์ที่ไม่เหมาะสมแก่เด็กและเยาวชน การกำหนดมาตรการทางกฎหมายของผู้ประกอบการและผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตให้รับผิดชอบต่อสิทธิมนุษยชนของเด็กและเยาวชน จัดให้มีระบบการช่วยเหลือคุ้มครองและเยียวยาผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนเพื่อการกลับคืนสู่สังคม จัดให้มีระบบเฝ้าระวังในชุมชนเพื่อการช่วยเหลือคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ตกเป็นเหยื่อในการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในสื่อสังคมออนไลน์ได้อย่างทันท่วงที และบูรณาการกระบวนการสืบสวน สอบสวน และการให้ความดูแลเด็กที่เป็นผู้เสียหายในระหว่างการสอบสวนและดำเนินคดี

3.2 บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ในการป้องกันการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กและเยาวชนในสื่อสังคมออนไลน์ **ควรตัดสาเหตุของปัญหาและเสริมสร้างนวัตกรรมสมัยใหม่** มาใช้ในการป้องกัน จับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดและช่วยเหลือเยียวยาผู้เสียหายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยกรอบแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมทั้ง 6 ด้าน ตามมติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ 24 มกราคม 2560 ดังต่อไปนี้

1. การสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่เด็กและเยาวชนเพื่อป้องกันการตกเป็นเหยื่อในสื่อสังคมออนไลน์

การสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ ซึ่งองค์ประกอบในสื่ออย่างน้อยต้องประกอบด้วย

- (1) พิษภัยในสื่อสังคมออนไลน์
- (2) รูปแบบการกระทำผิด
- (3) วิธีการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่อ และการไม่เลียนแบบพฤติกรรม / ค่านิยมที่ผิด
- (4) การค้นหา เก็บข้อมูล ของผู้กระทำความผิด
- (5) ช่องทางการแจ้งเบาะแส และการขอความช่วยเหลือ

โดยสื่อดังกล่าวต้องมีการเผยแพร่ในช่องทางที่เด็กและเยาวชนในทุกพื้นที่ มีโอกาสที่จะได้รับรู้ และสร้างภูมิคุ้มกันไปพร้อม ๆ กัน

2. การจับกุมปราบปรามอย่างเข้มงวดและสร้างจิตสำนึกให้แก่กลุ่มเสี่ยงที่จะกระทำความผิด

2.1 การสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ ให้ผู้บุคคลทั่วไปได้เข้าใจและเห็นถึงความทุกข์ของเด็กและเยาวชนที่ถูกกระทำการแสวงหาประโยชน์ในสื่อสังคมออนไลน์ รวมถึงระเบียบกฎหมายที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน เพื่อให้บุคคลที่มีใจชั่วร้ายหรือผู้ที่ยังด้อยวุฒิภาวะ ได้เข้าใจและไม่เลือกที่จะกระทำความผิด

2.2 ต้องมีการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดอย่างเข้มงวด พร้อมทั้งมีการเสนอข่าวอย่างแพร่หลาย เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ให้เกิดความเกรงกลัว

3. การพัฒนาสื่อออนไลน์ให้มีระบบเฝ้าระวังและป้องกันภัยที่มีประสิทธิภาพ

3.1 ในการใช้งานระบบออนไลน์ ต้องมีระบบการจัดเก็บข้อมูลของผู้ใช้และสถานที่ทุกครั้ง

3.2 ควรมีระบบเตือนภัยในการใช้สื่อออนไลน์ เช่น ก่อนที่จะมีการส่งภาพหรือคลิปวิดีโอ ระบบควรเตือนก่อนว่า แนใจหรือไม่ ที่จะส่งออกไป เพราะบุคคลที่สนทนากับอยู่ด้วยอาจกำลังแสวงหาประโยชน์จากภาพและคลิปวิดีโอของผู้ส่งก็เป็นได้

3.3 ต้องมีอัลกอริทึม ที่สามารถตรวจสอบความผิดปกติในระบบ ว่า มีภาพของผู้เสียหายแพร่หลายอยู่หรือไม่ หากใช่ ให้ทำการลบ บล็อก หรือทำลายในทันที อีกทั้งให้มีการรายงานกลับมายังผู้ดูแลระบบและผู้เสียหายด้วย

4. การส่งเสริมให้ครอบครัว สังคม และสถานศึกษาตระหนักรู้ภัยจากโลกออนไลน์

ต้องรณรงค์ให้ครอบครัว สังคม และสถานศึกษาตระหนักถึงพิษภัยในสื่อสังคมออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ ต้องให้ความรัก ความอบอุ่นและความเข้าใจต่อบุตรต่อนักเรียน เป็นที่พึ่งพิงที่ปรึกษา เพื่อให้เด็กและเยาวชนไม่ถูกหลอกลวง ชักจูงได้ง่าย

นอกจากนั้น หากเด็กและเยาวชนตกเป็นผู้เสียหาย ครอบครัว สังคม และสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญ ในการเอาใจใส่ดูแล ให้อภัย มิให้เด็กและเยาวชนเกิดความวิตกกังวลใจ หรือกลับเข้าไปสู่วงวนแห่งการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศได้อีก

5. การปรับปรุงกฎหมายและพัฒนาขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่รัฐให้เท่าทันการเติบโตของสังคมออนไลน์

ต้องมีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย โดยเฉพาะฐานความผิดเกี่ยวกับการหลอกลวงให้เด็กและเยาวชนแสดงออกทางเพศเพื่อแสวงหาประโยชน์ในสื่อสังคมออนไลน์ ที่ยังไม่เข้าองค์ประกอบความผิดตามกฎหมายที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน รวมถึงมาตรการช่วยเหลือเยียวยาผู้เสียหาย

นอกจากนี้ ในด้านของผู้บังคับใช้กฎหมายต้องมีการพัฒนาดังต่อไปนี้

1. ต้องเพิ่มจำนวนบุคลากรที่รับผิดชอบดูแลการป้องกันและปราบปรามการก่ออาชญากรรมทางเทคโนโลยีให้เพียงพอต่อปริมาณคดีที่เกิดขึ้น

2. ต้องมีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ดูแลรับผิดชอบงานดังกล่าว ให้มีความเชี่ยวชาญทั้งด้านการสืบสวนและการสอบสวน ในการติดตามจับกุมผู้กระทำความผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ต้องมีการจัดสรรวัสดุ อุปกรณ์ที่ทันสมัย รวมถึงการพัฒนาช่องทางการแจ้งเบาะแส

4. ต้องสามารถติดตามผลและประสานความร่วมมือระหว่างภาคีเครือข่ายได้อย่างครอบคลุมทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

ส่วนที่ 4 บรรณานุกรม (references)

นุชลี อุปภัย. 2556. **จิตวิทยาการศึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : บริษัท วี. พรินท์ (1991) จำกัด.

พรชัย ชันดี./ กฤษณพงศ์ พุตระกูล และจอมเดช ตริเมฆ. (2558). **ทฤษฎีอาชญาวิทยา : หลักการงานวิจัย และ นโยบายประยุกต์**. กรุงเทพฯ : ส.เจริญการพิมพ์. หน้า 68

ไพโรจน์ เสาแก้ว,สำนักสร้างเสริมระบบสื่อ และสุขภาพทางปัญญา (สำนัก 11) สสส. หัวข้อ พ่อแม่ผู้ปกครอง สามารถสอนให้ลูกหลาน รู้เท่าทันภัยจากการใช้สื่อออนไลน์ได้

อัจฉริยา ชุตินันท์. (2561). **อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา (พิมพ์ครั้งที่3)**. กรุงเทพฯ : วิญญูชน. หน้า 192.

ดร.พิมพาภรณ์ กลั่นกลิ่น./ ร.ต.อ.หญิง จุติมา สุขเลิศตระกูล. **ทฤษฎีเกี่ยวกับการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็ก**, จาก https://cmnb.site/wp-content/uploads/2019/09/ann_01_28022008.pdf

คู่มือการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับใช้ชุมชน ประกอบการอบรม โครงการฝึกอบรมเบื้องต้นแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับใช้ชุมชน Community Policing Officer (CPO) ของตำรวจภูธร ภาค 3, จาก <http://rasisalai.sisaket.police.go.th/Community%20Policing/CPO3.pdf>

<https://resourcecentre.savethechildren.net/library/ending-violence-childhood-global-report-2017> สืบค้นเมื่อ 9 พฤษภาคม 2564

<https://workpointtoday.com/รอยแผลหลังบ้านประทุ-ตอนท/> สืบค้นเมื่อ 2 พฤษภาคม 2564

https://www.dqinstitute.org/2018dq_impact_report/ สืบค้นเมื่อ 9 พฤษภาคม 2564

<https://www.depa.or.th/en/article-view/4> สืบค้นเมื่อ 9 พฤษภาคม 2564

<https://www.dmh.go.th/news-dmh/view.asp?id=30444> สืบค้นเมื่อ 1 พฤษภาคม 2564

https://www.matichon.co.th/news-monitor/news_2547879 สืบค้นเมื่อ 2 พฤษภาคม 2564

<https://mgronline.com/south/detail/9640000005917> สืบค้นเมื่อ 2 พฤษภาคม 2564

<https://tna.mcot.net/tna-318214> สืบค้นเมื่อ 2 พฤษภาคม 2564

<https://www.sanook.com/news/7855518/> สืบค้นเมื่อ 2 พฤษภาคม 2564

<https://www.thairath.co.th/news/crime/2035180/> สืบค้นเมื่อ 2 พฤษภาคม 2564

<https://www.ecpat-th.org/article/1/online-child-sexual-exploitation.html>

ส่วนที่ 5 ภาคผนวก (appendix)

5.1 คำขอขบประมาณการดำเนินโครงการในการป้องกันอาชญากรรม

1.ชื่อโครงการ : “สร้างความร่วมมือภาคีเครือข่ายเพื่อ ป้องกัน คຸ້ມเครื่องและฟื้นฟูเยียวยาเด็กและเยาวชนจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในสื่อสังคมออนไลน์ “

ความสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงาน

แนวทางการดำเนินงานที่ 1 : พัฒนา ปรับปรุงและบังคับใช้กฎหมายรวมทั้งสร้างการรับรู้เรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม (ตัวชี้วัดแนวทาง : กฎหมายและ/หรือมาตรฐานด้านกระบวนการยุติธรรมได้รับการพัฒนาและปรับปรุง จำนวน.....เรื่อง)

แนวทางการดำเนินงานที่ 2 : ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางเลือก (ตัวชี้วัดแนวทาง : ประชาชน (กลุ่มเป้าหมาย) มีความรู้และความเข้าใจในพื้นฐานด้านกระบวนการยุติธรรมทางเลือก ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70)

แนวทางการดำเนินงานที่ 3 : ส่งเสริมการป้องกันการกระทำความผิดและการป้องกันอาชญากรรม (ตัวชี้วัดแนวทาง : มีการดำเนินงานสอดคล้องตามกรอบแนวทางการป้องกันอาชญากรรม 6 ด้าน

แนวทางการดำเนินงานที่ 4 : พัฒนาประสิทธิภาพเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบงานในกระบวนการยุติธรรมเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน (ตัวชี้วัดแนวทาง : หน่วยงานของรัฐมีบริการในกระบวนการยุติธรรมที่ได้มาตรฐาน/ลดขั้นตอน/เชื่อมโยงกัน จ านวนรวม ไม่น้อยกว่าระบบ/บริการ)

2.หลักการและเหตุผล :

สืบเนื่องจาก การแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศในเด็ก เป็นปัญหาใหญ่และทวีความรุนแรง โดยเฉพาะภูมิภาคในทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อันเป็นผลมาจากการเติบโตอย่างก้าวกระโดดทางเทคโนโลยี ซึ่งทำให้ทุกคนสามารถเข้าถึงสื่อลามกอนาจารในเด็กและเยาวชนได้อย่างง่ายดาย เป็นช่องทางให้เกิดการแสวงหาประโยชน์จากสื่อลามกอนาจารดังกล่าว อันทำให้เกิดผลร้ายต่อเด็กหรือเยาวชนผู้ตกเป็นเหยื่อ และผลเสียต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของสังคม โดยปรากฏข้อมูลในระดับสากลและจากหน่วยงานของรัฐอย่างชัดเจนว่าเด็กและเยาวชนไทยมีความเสี่ยงสูงที่จะตกเป็นเหยื่อของการแสวงหาประโยชน์จากสื่อลามกอนาจาร ประกอบกับเด็กและเยาวชนเองก็ยากที่จะคัดกรองหรือแยกแยะเนื้อหาที่สร้างสรรค์และเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมออกจากกันได้

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2560 ได้เห็นชอบกรอบแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ จำนวน 6 ด้าน ประกอบด้วย (1) การป้องกันอาชญากรรมโดยสภาพแวดล้อม (2) การป้องกันอาชญากรรมโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน (3) การป้องกันอาชญากรรมโดยการป้องกันการกระทำความผิด (4) การป้องกันอาชญากรรมโดยการเฝ้าระวังกลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสจะกระทำความผิด (5) การป้องกันอาชญากรรมโดยการลดโอกาสการตกเป็นเหยื่อ และ (6) การพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากรในการป้องกันอาชญากรรม

จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำกรอบแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ จำนวน 6 ด้าน มาเป็นแนวความคิดเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กบนสื่อสังคมออนไลน์ มาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อเป็นการป้องกันอาชญากรรมให้เกิดประสิทธิภาพ เหมาะสม และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง คณะผู้จัดทำจึงเห็นควรดำเนิน โครงการ “สร้างความร่วมมือภาคีเครือข่ายเพื่อ ป้องกัน คຸ້ມเครื่องและฟื้นฟูเยียวยาเด็กและเยาวชนจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในสื่อสังคมออนไลน์”

3.วัตถุประสงค์ของโครงการ :

1. เพื่อสร้างภาคีเครือข่าย ภาคีรัฐและภาคเอกชน ในการเข้าถึงข้อมูล ใฝ่ระวังอาชญากรรมที่น่าสงสัย ในรูปแบบ ศูนย์กลางของภาคีเครือข่าย (HUB) บนสื่อออนไลน์ทั้งแบบเว็บไซต์(website) และแอปพลิเคชัน (application)
2. เพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน โดยส่งเสริมความรู้แก่เด็กและเยาวชนให้รู้เท่าทันและระวังตัวจากภัยออนไลน์
3. เพื่อปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชน ที่อาจตกเป็นเหยื่อ
4. เพื่อฟื้นฟูเยียวยาเด็กและเยาวชนที่ได้รับผลกระทบให้สามารถพึ่งพาตัวเองได้ในสังคมและเติบโตอย่างมีความสุข
5. เพื่อผลักดันให้เกิดการพัฒนาระบบป้องกันภัยและปกป้องผู้เสียหายในสื่อสังคมออนไลน์ด้วยนวัตกรรมสมัยใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ

4. เป้าหมายโครงการ :

เกิดภาคีเครือข่ายและมีศูนย์กลางของภาคีเครือข่าย (HUB) ในการเชื่อมโยงและประสานงานข้อมูลระหว่างเครือข่าย เพื่อส่งเสริมความรู้แก่เด็กและเยาวชน ให้ระวังตัวจากภัยออนไลน์ ป้องกันไม่ให้ตกเป็นเหยื่อ

5. กลุ่มโครงการเป้าหมาย :

หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน องค์กรเอกชนที่ไม่แสวงหากำไร โดยมีเว็บไซต์ของตนเองบนสื่อออนไลน์ ได้แก่

1. หน่วยงานภาครัฐ ซึ่งเป็นหน่วยงานเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมาย
2. องค์กรเอกชนที่ไม่แสวงหากำไร ได้แก่ องค์กร มูลนิธิ ต่างๆ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

6. ตัวชี้วัดเป้าหมายโครงการ :

1. จำนวนภาคีเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชน
2. ศูนย์กลางของภาคีเครือข่าย (HUB)

7. กิจกรรม – วิธีดำเนินการ :

7.1 จัดตั้งคณะกรรมการของโครงการเพื่อขับเคลื่อนโครงการ รวมถึงเป็นผู้ดูแลระบบศูนย์กลางของภาคีเครือข่าย (HUB)

7.2 จัดการประชุมชี้แจงโครงการต่อภาคีเครือข่ายซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมาย

7.3 ทำการคัดเลือกหน่วยงานภาคเอกชน ซึ่งเป็นองค์กรเอกชนที่ไม่แสวงหากำไร ได้แก่ องค์กร มูลนิธิ ต่างๆ เบื้องต้นจำนวน 10 องค์กร เช่น

1. องค์กร Operation Underground Railroad
2. มูลนิธิเอ-ทเวนตีวัน (A21 Foundation)
3. องค์กร Life international
4. มูลนิธิพิทักษ์สตรี (AAT)
5. มูลนิธิคุ้มครองเด็ก
6. มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก
7. มูลนิธิเด็กเยาวชนและครอบครัว
8. มูลนิธิหญิงชายก้าวไกล
9. ศูนย์ต่อต้านการค้ามนุษย์และเด็กถูกล่วงละเมิด โดยมูลนิธิพัฒนาการคุ้มครองเด็ก

10. มุลินธิ ปวีณา หงสกุล เพื่อเด็กและสตรี
เพื่อชี้แจงโครงการ และเชิญเข้าร่วมภาคีเครือข่าย

7.4 เมื่อได้ภาคีเครือข่ายจากภาคเอกชน ทำหนังสือบันทึกข้อตกลง (MOU) ระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งตัวแทนทั้ง 2 ฝ่าย จะต้องทำการลงนามรับทราบในบันทึกข้อตกลง เพื่อให้เอกสาร บันทึกข้อตกลงนั้นมีผลบังคับใช้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย

7.5 สร้างเว็บไซต์ ซึ่งทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางของภาคีเครือข่าย ในการเชื่อมต่อและประสานข้อมูล ระหว่างหน่วยงานที่เป็นภาคีเครือข่าย รวมถึงการทำสัญญาเช่า เซิร์ฟเวอร์

7.6 ติดตามประเมินผล โดยการพิจารณาจากจำนวนคนเข้าถึงเว็บไซต์ เดือนละ ๑ ครั้ง

8. ระยะเวลาดำเนินการโครงการ :

ระยะเวลา 3 ปีงบประมาณ

9. งบประมาณ :

งบประมาณ จำนวน 210,000 บาท โดยมีรายละเอียด ดังนี้

กิจกรรม	งบประมาณ (บาท)
1. จัดประชุมชี้แจงโครงการต่อหน่วยงานภาครัฐ (หน่วยบังคับใช้กฎหมาย)	30,000
2. ชี้แจงโครงการต่อหน่วยงานเอกชนและเชิญเข้าร่วมภาคีเครือข่าย ลงนาม MOU	30,000
3. สร้างเว็บไซต์ และค่าเช่าเซิร์ฟเวอร์ (ระยะเวลา 3 ปีงบประมาณ)	150,000

10. หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ

กระทรวงยุติธรรม โดยสำนักงานกิจการยุติธรรม

11. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ภาคีเครือข่ายสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็วและครอบคลุมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในสื่อสังคมออนไลน์ รวมถึงสามารถให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้เสียหายได้อย่างทันท่วงที

2. เด็กและเยาวชนมีความรอบรู้เท่าทันและสามารถหลีกเลี่ยงอันตรายจากภัยออนไลน์

3. ลดความเสี่ยงที่เด็กและเยาวชนจะตกเป็นเหยื่อ ทำให้อาชญากรรมลดน้อยลง

4. เด็กและเยาวชนที่ตกเป็นเหยื่อหรือได้รับผลกระทบสามารถพึ่งพาตัวเองได้ในสังคมและเติบโตอย่างมีความสุข

5. ยกระดับความร่วมมือระหว่างผู้บังคับใช้กฎหมายกับผู้ให้บริการสื่อออนไลน์ ทั้งในและต่างประเทศ ในการสืบสวนสอบสวนดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด

12. ผู้เสนอโครงการ :

13. ผู้อนุมัติโครงการ :

5.2 เอกสารนำเสนอรูปแบบ one concept paper

การป้องกันเด็กและเยาวชนจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในสื่อสังคมออนไลน์

กลุ่มพุทธิรักษา Crime Prevention ชุดที่ 4

สภาพปัญหาหลัก

1. การประกอบอาชญากรรมในลักษณะนี้เกิดขึ้นได้ง่าย เนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และความไม่รู้เท่าทันของเด็กและเยาวชน
2. สถิติการเกิดอาชญากรรมในลักษณะนี้มีแนวโน้มว่าจะเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง
3. สังคมจะชินชาและมองเป็นเรื่องปกติ สร้างการยอมรับที่ผิด หากไม่มีมาตรการควบคุมและปราบปรามจากรัฐ
4. เด็กและเยาวชนที่ตกเป็นเหยื่อต้องทนทุกข์ทรมานทั้งทางร่างกายและจิตใจ

สถิติที่น่าสนใจ

WEF Global press release ได้เผยแพร่ผลงานวิจัยผ่านแบบสำรวจออนไลน์ DQ Screen Time Test จากกลุ่มตัวอย่างทั่วโลกทั้งสิ้น 37,967 คน พบว่าโอกาสเสี่ยงต่อภัยจากโลกออนไลน์ของเด็กในประเทศต่างๆมีดังนี้

ภัยจากสื่อออนไลน์ที่เด็กและเยาวชนไทยพบมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. สร้างภูมิคุ้มกันให้แก่เด็กและเยาวชนเพื่อป้องกันการตกเป็นเหยื่อในสังคมออนไลน์
2. ปราบปรามอย่างเข้มงวดและสร้างจิตสำนึกให้แก่กลุ่มเสี่ยงที่จะกระทำความผิด
3. พัฒนาสื่อออนไลน์ให้มีระบบเฝ้าระวังและป้องกันภัยที่มีประสิทธิภาพ
4. ส่งเสริมให้ครอบครัว สังคม และ สถานศึกษาตระหนักรู้ภัยจากโลกออนไลน์
5. ปรับปรุงกฎหมายและพัฒนาขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่รัฐให้เท่าทันการเติบโตของสังคมออนไลน์

โครงการ

"การสร้างความร่วมมือภาคีเครือข่ายเพื่อป้องกันคุ้มครองและฟื้นฟูเหยื่อวัยเด็กและเยาวชนจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในสื่อสังคมออนไลน์"

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างภาคีเครือข่าย ภาครัฐและภาคเอกชน ในการเข้าถึงข้อมูล เฝ้าระวังอาชญากรรมที่น่าสงสัย
2. เพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน โดยส่งเสริมความรู้แก่เด็กและเยาวชนให้รู้เท่าทันและระวังตัวจากภัยออนไลน์
3. เพื่อปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่อาจตกเป็นเหยื่อ
4. เพื่อฟื้นฟูเหยื่อวัยเด็กและเยาวชนที่ได้รับผลกระทบให้สามารถพึ่งพาตัวเองได้ในสังคมและเติบโตอย่างมีความสุข
5. เพื่อผลักดันให้เกิดการพัฒนากระบวนการป้องกันภัยและปกป้องผู้เสียหายในสื่อสังคมออนไลน์ด้วยนวัตกรรมสมัยใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ

ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. ทำให้ภาคีเครือข่ายสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็วและครอบคลุมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในสื่อสังคมออนไลน์ รวมถึงสามารถให้ความช่วยเหลือเหยื่อผู้เสียหายได้อย่างทันที่
2. เด็กและเยาวชนมีความรอบรู้เท่าทันและสามารถหลีกเลี่ยงอันตรายจากภัยออนไลน์
3. ยกระดับความร่วมมือระหว่างผู้บังคับใช้กฎหมายกับผู้ให้บริการสื่อออนไลน์ ทั้งในประเทศและต่างประเทศในการสืบสวนสอบสวนดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด

ผลสัมฤทธิ์

อัตราการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กและเยาวชนในสื่อสังคมออนไลน์ **ลดน้อยลง** สังคมตื่นรู้ และร่วมกันพัฒนากลไกป้องกันแก้ไขที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไปในอนาคต